

Голос Адыги

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэзет

Цыфхэм ягумэкъыгъохэр зэхэфыгъэнхэр

АР-м иминистрэхэм я Кабинет зичэзыу игъэкЮтыгъэ зэхэсигьоу тыгъусэ илагъэм тхамэтагьор щызэрихъяг Адыгэ Республика м и Лышъхэ ипшъэрэлыхэр пээльэ гъэнэфагъэкю зыгъэцэкю-рэ Къумыл Мурат.

Ашт хэлэжьагээх республи-
кэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу Владимир
Нарожнэр, АР-м и Премьер-
министрэ иш्वэрийлхэр зы-
гъэцэктээрэ Наталья Широко-
вар, федеральне инспектор
шъхьялэу Сергей Дрокиныр,
муниципальнэ образование-
хэм, ведомствэхэм ыкли къу-
лыкъухэм япащэхэр, нэмыхил-
хэри.

Илстрацисам ялацдар.

Олег Топоровым кызыэри-
лыагъэмкэ, гъогу үүпэхэм аlyut
сатышып! эхэр шапхъэхэм
адештэхэм гъэунэфыгъэним
фытегъэпсыхъэгъэ юфхъабзэ-
хэм ялан республикэм ща-
штагъ. Хэбзэгъэуцугъэм димы-
штэу альэпсыгъэ мыш фэдэ
чып! эхэм яофшэн кызыэтэй-
рагъэуцо, зэфашых. Анахъэу
мы лъэныкъомкэ юфхэм язы-
тет зыышкынир ылшэкэ зи-
гугуу къэтшыгъэхэ муниципаль-
нэ образованийы арых. Сы-
да Помэ мыхэм ашылхыры-

кырэ федеральнэ ыкли республикэ мэхъанэ зиэ гього үлпэхэм адэжь бэдзэр цыкlyхэр, тучанхэр, нэмэйхэр мымаклэу аашшыгъэх. Джырэ уахътэм ехуулэу шапхъэхэм адимыштэхэрэр зэфашыгъыгъэх, шаклохэм япродукции зыщыгуагъэкын альэкыщ нэмэйк чыыплэхэр къафагъотых. Арэу щыт нахь мышлэми, джыри гумэкыгъуабэ зэрэшыгъэр къягушигъахам къыхагъашаг-

— Шапхъэхэм адиштэрэ щаплэхэр, бэдзэрхэр тиленхэ фае. Автомобиль гьоогоу «Бжээ-дагыгүхъабл — Адыгэкъал» зы- филорэм илыгын федеральнэ гупчэм зэриштэжьыштэм фэ- гъэхыгыгэ унэшго гъэнэфагъэ щы! Араущтэу хъуным ылгэклэ а гьолгум кээрты бэдзэрхэм ма-

шинэхэр зэрийг *loplещтхэ* дэхь-
плэхэр дгээпсынхэ фае, сыда
плюм гъогур федеральнэ гул-
чэм ибаланс зыхагьэуцожжыкз
тэр-тэрэу зыгорэ тшэнэир, зэ
блэтхүнүр кын кытфэхүүщт.
Арышь, уахьтэу тиээр кызыфэд-
гъэфедэнышь, а пшъэрлыр
псынкэ *loffэу* зэшшотхын фае,
— кыыуагъ Къумпыл Мурат.

ял, 2017-рэ ильээсүр штэмээзы нэбгырэм тельтигэгээ фэлтэйшээс сомэ 8777-рэ пэулаа гэхжээнэү щит. Мы ильээсүм иапэрэ мазэхэм къаклоц сомэ миллион 413,2-рэ зытефэрэ стационаар 16пынэгтүр цыифхэм арагьэгтьотыгь, блэктыгьэ ильээсүм иапэрэ мэзищ егъешаш гээмэ, а пчагьэр сомэ миллион 48-кэ нахьыб. Технологиеперхтэм адиштэрэ медицинэ 16пынэгтүр гьогогту 303-рэ арагьэгтьотыгь, ащ сомэ миллион 39,9-рэ пэулаагьэхьагь.

— Фондым икъутамэ къы фэклорэ мылькур шуагъэ къы тэу зицькылағъэм пэүлдгъэхъа ныр, тицылфхэм япсауныгъэ рэ яшылэнныгъэрэ къэухъумэ

гъэнхэр пшъэрыль шъхъа!, —
къыуагъ республикэм ипащэ.

Цыфхэм ыпкэ зыхэмьл медицинэ Ӏэпыгэйур арагье-гъотыным фытегъэпсыхъэгъэ программэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм илофыгъо къы-тегущыгъагь АР-м псауныгъэр къэухуумэгъэнымкэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем. Ащ къы-зэриугацъэмкэ, фитыныгъэ зи-лэхэм ыпкэ хэмьлэу Ӏэзэгъу уцхэр алэклагъэхъанхэм илофыгъо игъэцэктэн мы ильясым сомэ миллион 830-рэ пэлүа-гъэхъанэу агъэнэфагь, мы ку-пым къыхиубытэрэ нэбгырэ мин 39.5-рэ республикэм ис.

(Икінші деңгээлде 2-рәсми түрде)

Уплътнение на хартията

Адыгейм и Шынъхъэ ишшъэрыйльхэр пІэльэ гъэ-
нэфагъэкІэ зыгъецкІэрэ КъумпЫл Мурат шшъ-
рыль зэрфишЫгъэм тетэу Адыгэ Республиком
гъэсныгъэмрэ шІэнныгъэмрекІэ и Министерствэ
икомиссие Тэхъутэмькьюе районымкІэ гъэсны-
гъэ зышарагъэгъотырэ гурыт еджапІзу N 1-р къэ-
зыухырэ шшъашьэм ильзІу тхыль хэпльагъ.

Ар зыфэгъэхыгъэр я 11-рэ классыр къыдэзыухырэм хэбзэнчтэй «Еджэнымкэ гъэхъэгъэ ин дэдэү ышыгъэхэм атай» зыфиорэ медалыр къызэрэратыгъэр ары.

Упльэкүнүм икәүүххэм нафэ

Эй тхыль хэлъягь.

кызыэрашыгъэмкэ, Тэхъутэмый-
къое районымкэ гъесэнгъэм
и Гъэйорышланлэ ипащэу С. М.
Пэрэнүкъом федеральнэ за-
конэу N 273-р зытетэу «Къо-
льхъэ тын-тыхынным пэуцужы-
гъэним ехыллагь» зыфилоред

ыукъуагъ, съида пюмэ къэралыгъо ушетын зыкъыр кло зэхъум, зэмыйзэгъыныгъэу къахэтэджагъэм фэгъэхыгъэу макъэ къыгъэулыгъэп. Чиновникым фитыныгъэ илагъэп ЕГЭ-м изэхэщаклоу зэрэцьтим ельтыгъэу ыпху къэралыгъо ушетыныр зыщитырэ пункт дэдэм цылэнэу. Тэхъутэмькье районным ипащэ иунашъокэ С. М. Пэрэныхъор иланатла Iуагъэкъырь

Мын дэжьым къэгъэн фаем видеоархивымкэ нэүүсэц зыныфашыгъэхэм уакыпкъырыкын хъумэ, ЕГЭ-р зэрэктон фаем диштэу зэхэшгээ зэрэ.

«Еджап!эм ик!элэе гаджэхэм ясоветэрэ ны-тихэм якоми тэрэ унашто ашыгь пшьашъэм ильэу дырагъештэнэу. Аш нэмык!эм етгани юфхэм языте

**АР-м и Лышъхъэ
Ипресс-Къулыкъу**

Адыгейим икъэлэ шъхьаэ итептээ аужырэ ильэсхэм зэхъокыныгъэшхо фэхъугъ. Зыгъэпсэфыпэ паркыр агъэкэжьыгъ, гъогухэмэр лъэсрыкIопIэзэпсыркыпIэхэмэр зарагъэушомбгъугъ, урамхэр нахь хъоо-пщао хъугъэх, нэмыхIе ашлагъэр бэ.

Мыекъуапэ хэхъоныгъэхэр ышынхэм фэорышэрэ Стратегиер республикэм ипащхэм зызэблихьум, анахь шъхьаэу агъэнэфайэр къалэм инвэтициене хальхъэрэр нахьыбэ шыгъэнэр ары. Ашь ылж Мыекъуапэ федеральнэ ыкыр республике программхэм ахагъэхагь. Бэ темышIеу апэрэ зэхъокыныгъэхэм къэлэдэсхэм гу альяатагь. Мыекъуапэ игьюгу шъхьаэхэр агъецкэжьыгъэх, цыфхэр бэу зыщызэрэ угъоихэрэ чыпIэхэр зэтырагъэпсыхьагъэх. ТIэкly-TIэklyze зэрэкалан итептээ нэмыхI шылыкье

хъугъэ. Пчагъэу зэтет унэхэм игъэкотыгъэ гъэцкэжьынхэр арашылгагъэх, щагухэм кIэлэцыкы джэгупIэ площадкэхэр къадэуцаугъэх. Джащ фэдэу республике стадионыр икъэрикIеу зэтырагъэпсыхьажыгъ, псаунгыгъэр зыщагъэптыэр комплексхэр бэу ашыгъяж. Мы уахъетми проект зэфэшхъафхэр щынэнгъэм щылхырашыгъ.

АР-м и Лышихъэ ишшэрильхэр пIэльэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцкIэрэ КъумпIыл Муратэ пшъэрильзэу къыгъэуцугъэм диштэу тикъэлэ шъхьаэ изэтегъэпсыхьан епхыгъэ юфыгъохэр Мыекъуапэ имэрэу Александр Наролиним чанэу зэшүехых.

Мыекъуапэ зэтырагъэпсыхьэ,

Мы проектым икъэщакIор Урысыем иполитическэ партиеу «Единэ Россиер» ары. Ашь игъэцкIэн зэкIэмки сомэ миллиард 20 пэуагъэхьащт, мылькур федеральнэ бюджетым къыдыхэльытагь. Ахьщэм ипроцент 70-р — фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ящагухэм, адэрэ процент 30-р — социальнэ мэхъянэ зиIэ общественнэ чыпIэхэм язэтегъэпсыхьан апэуагъэхьащт. Мы проектышом Адыгейим икъэлэ шъхьаи хэлажьэ, мышь игъэцкIэн сомэ миллиони 100-м ехьу пэуагъэхьанэу агъена-

ЩылакIэр нахьышу шыгъэным фэорышIэшт

Муниципальнэ образованиехэм къахиубытэрэ чыпIэхэр, щагухэр зэтегъэпсыхьэгъэнхэм фэорышIэшт юфтыхъабзэхэм ягъецкIэн фэгъэзэгъэ региональнэ межведомственэ комиссии илофшэн Адыгейим щыригъэжьагь. Адыгэ Республиком и Лышихъэ ишшэрильхэр пIэльэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцкIэрэ КъумпIыл Мурат пшъэрильзэу къыфишыгъэм диштэу комиссии иапэрэ зэхэсигъго зэрищагь АР-м ивице-премьерэ Сапый Вячеслав.

Межведомственэ комиссии иоф зэришIэшт шыкIэр апэрэ зэхэсигъом щагъэнэфагь. Республиком имуниципальнэ образованиехэм къахиубытэрэ чыпIэхэр, щагухэр зэтегъэпсыхьагъэх зэрэхъурэм, пшъэрильхэр зэрэзэшуахырэм мыкъулыкIур лыгылъэшт. Ашь пэщэнгыгъ дызезыхьащт КъумпIыл Мурат ары. АР-м и Лышихъэ ишшэрильхэр пIэльэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцакIэрэм пчыа-

гъэрэ къызэрэхигъэшыгъеу, щагухэр зэтырагъэпсыхьэх зыхъукIэ а чыпIэхэм ашыпсэурэ цыфхэм яеплъыкIэ, яшоигоноигъэхэр къыдалтыэнхэ фае.

— ЧыпIэхэр, щагухэр зэтегъэпсыхьэгъэнхэр УФ-м и Президентэу Владимир Путиним къыгъэуцугъэ пшъэриль шъхьаэхэм ашыгъ. Мы юфыгъом республикэм ипащэу КъумпIыл Мурати мэхъянэшхо реты. Мы федеральнэ программэм тыхэлэжьэн фае, сида пломэ ашь ишшуагъэкэ ти-псэупIэхэр зэтедгэпсыхьанхэ амал тиэшт, — кыIуагь Сапый Вячеслав.

Мыекъуапэ агъэкIэракI

АР-м псэольэшынымкIэ, транспортнымкIэ, псэупIэ-коммунальнэ ыкыгъохыгъэх, хызымтэхэмкIэ и Министерствэ ЖКХ-мкIэ итээорышIапIэ ипащэу Ныбэ Русланэрэ Мыекъуапэ имэрэу Александр Наролиним-рэ тикъэлэ шъхьаэ изэтегъэпсыхьанкIэ анахьэу анаэ зэтырагъэтышт лъэнъикохэм къатегуцьагъэх. Аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ псэупIэхэр цыфхэм

ягъэгъотыгъэнхэм, коммунальнэ фэло-фашихэр зэрифэшьуашэу афэгъэцэкгэгъэнхэм фытегъэспынхэгъэ федеральнэ программэм кыдыгхэлъытагь проектэу «Формирование современной

нафэ. Тыгъэгъазэм и 1-м нэс проектэү «Формирование комфортной городской среды» зыфиорэм игъэцэкэн къыдыхэльтыагьэу 2018 — 2022-рэ ильясхэм ательытэгъэ муни-

кіләләңцықы ықиң спорт пло-
щадкәхер, машинәхәр зыдағъэ-
уцүштхә ұйыпіләхәр гәэпсығын-
хәр, ұйығхәр ықиң къэгъағъэ-
хәр гәэтісіғыненхәр кыды-
хэльтытағъәх.

нахъ дахэ ашъы

фэ. Мылькур федеральнэ, региональнэ ыкли чып!э бюджет-хэм къахахыщт. Зэрагъэнэфагъэмк!э, программэм игъэцэк!эн ильэситфым тельйтгъэшт.

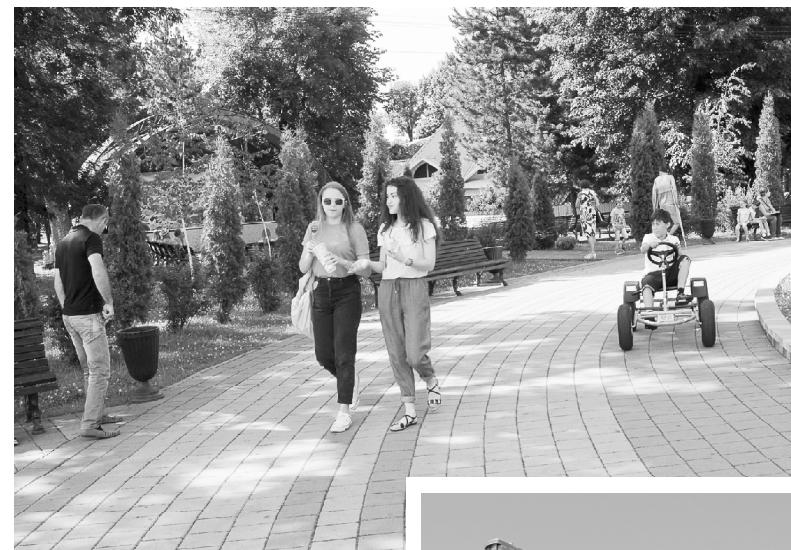
— Фэтэрыбэу зэхэт унэхэу Мыекъуапэ дэтхэм зэклэми ашыгсэухэрэм мыш фэдэ проект зэрэшьлэр ашлэним, аш зэрифэшьуашэу кыххэлэжьэнхэм мэхъянэшхо зерилэр, шуягъэу пыльыр агурыдгъэлоныр пшьэрыль шьхъял, — кыгуагь Александр Наролиням.

городской среды» зыфиорэр. Ар щылэнгъэм щыпхырыщыгъен-ным пае Урысыем псоэльшынымкэ и Министерствэ АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ зэ-зэгынгъэ зэдашыгь. Проек-тым игъецкэлэн пэүхуацт ахь-щэм щыщэу сомэ миллион 89,5-р — федеральнэ гупчэм, сомэ миллион 14,5-р — шьолты-рым, сомэ миллионы 5,5-р — чыпэ бюджетым къатлупшишт.

Александр Народиным къызэриуагъэмкіе, цыфхэм яепльыкіеҳэр, яштоинъоныгъеҳэр зыфедәхэр зэгъеашъеңхәм пае общественнә едәүунхэр зэха-щагъяҳ, апәрапшыу зэтырагъе-псыхъашт чыпіеҳэр агъенәфа-гъяҳ. Урамау Лесноим къыпелулыч чыпіемрә Зыкыныгъэмрә Зәгурыыоныгъэмрә ясаугъетре адәжъярә зэтырагъеэпсыхъанхәу унашьо ашығъ. Ащ нәмыйкіе Мыеқуапә ищағухэр зэтегъе-псыхъеңхәмкіе цыфхэм къахыгъе предложение 234-мә ахәпплатьягъяҳ. Ахәм ашыщу 19 къыхахыгъ (фәтерыбыу зәхәт унә 41-рә хәхъе). Щагухәм яз-тегъеэпсыхъанкіе къагъельәгъогъе дизайн-проектхәм афәгъехыгъ-гъяу общественнә едәүунхэр жъоныгъуакіәм и 17-м щыублағъяу мәкъуюгъум и 2-м нәс зэхащагъяҳ. Ащ хәләжъягъяҳ фәтерыбыу зәхәт унәхәм ашып-сәүхәрәр, псәуплә-коммуналынә хызыметым игъәорышаплә ис-пециалистхәр, Урысые Народиң профитым, общественнә орга-низацыйхам, айылхәр, номын-

IoF зэдашIэшт

Щагухэм язэтегъэпсыхъан
фөорышлэшт ловшлэнхэр зы-

ципальна программэр аштэцт. Джырэ уахьтэм зэтэгъэпсъиха-ныр зишикIэгээхэ чыгIэхэм, щагухэм яспискэ зэхагъэуцо. Бюджет зэфшэхъяфхэм къа-хэхыгъе ахьщэр къэлэ адми-нистрацием, IофшIэнхэм ягъ-цекIэн фэгъэзэгъэштхэм шIуагъе къытэу агъэфедэн зэрэфаер вице-премьерым къариыагъ.

— Федеральнэ, шъольыр ыкИ чыпIе бюджетхэм ямылькукIэ фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ящагухэр зэтедгээпсыханхэ амал тиIэ хьульэ, ар кызыфэдгээфедэн фае, — кыыlyааг Сапый Вячеслав.

Шагухэм адэт чыыгхэр ра-
мыуукIхэу автомобильхэр зы-
дагъяацуущтхэ чыылэхэм зар-
гыаушмомбъунэу агъэнэфэ, мыш-
фэдэ пшъэрыйль цыифхэм къа-
фашигыг.

Къэлэ паркым иғъæk|эжын...

Мыекъопэ къэлэ паркым изэтегъэспыхъянкэ федеральна гупчэр республикэм Іэпышэгъу кыфэхъущт. Аш фэгъэхъынгээ зэзэгъыныгъэу зэдашыгъэм кызыеригъэнафэрэмкэ, 2017-рэ ильэсэм республикэм суб-

сиdie кызатулыщицт. Сомэ миллионы 2,9-рэ — федеральнэ гупчэм, сомэ мин 677-рэ региональнэ ыкчи чыпшюү бюджетхэм къахахыцт.

дашыгъэм кызыргынафэрэм-кэ, охтэ гъэнэфагъэм тельти-тагъэу ежь республикэми ыгъэ-цэклэн фэе пшъерытьхэр щылэх. Регионым субсидиер кыраты-

Общественне ёдэунэу зэхажагъэхэм язэфхысыжхэм адиштэу, паркым икъокып! Эльянныкьо (урамэу Гагариным ыц! Э зыхырэм идэхэгъук!) гъэцкэлжынхэр rashyyl! Энхэу унашо ашыгь. Къэзыгъэнэфыре пкыгъохэр, фонтан цы-клюхэр ашагъеуцщых, шахмат клубым eklol! Эрэ аллеир зэтырагъэпсихащт, тъысып! Чын-п! Эхэр, хэк! Яр зэрэтэкъоштхэр агъеуцщых. Ахэм аялханэу Мыекууап сомэ миллиони 3,3-м ехуу кыратыгь. Ау

Джащ фэдэү 2017-рэ ильэсүүм Іоныгьом и 1-м нэс республикэ программэү «Формирование современной городской среды» зыфиоу 2018 — 2022-рэ ильэсхэм атэлтиягтээр Адыгейим щаштэн фае. Мы программэм ильзэцкіэн пэлүхъяцт мылькум щыщ Iахыр республикэ ыкы муниципальнэ бюджетхэм къадыхальтын фае. Аш нэмүкіёу 2017-рэ ильэсүүм тыйгэгзээм и 1-м нэс посуплэхэу нэбгырэ миным нахыбыэ зыдэсхэм ячыплэхэр, щагухэр зэтегъэспыхынхэгъэнхэм фэйорышишэцт муниципальнэ программмэхэр чыпилэ зыгтэйорышшэжэын къулыкүхэм аштэнхэ, ахэм апэлүхъяцт ахъщэм изы Iахь чыпилэ бюджетхэм къадыхальтын фае.

АР-м и Лышихъэ ишшэ-
рыльхэр піэльэ гъэнэфагъекэ
зыгъэцкэлэрэ Къумпыл Мурат
мы йоғыгъом мэхъанэшко реты.
Республикэм имуниципальне
образованиехэм къадыхэлты-
тэгъэ чыпілэхэр, щагухэр зэ-
тырагъепсыхъэх зыхъукэ цыиф-
хэм яептлыкілэхэр, яшынгъоны-
гъэхэр къыдэлтыгъэнхэр, об-
щественне едэүнхэр зэхэшгъэн-
хэр пшэерильш шъхьаэу рес-
публикам илаша къынгачууч

**Къэзыгъэхъазырыгъэр
ТХАРКЬОХЬО Адам.**
Сурэтхэр Іашыны Аслъян
тирихиц сх.

хэри. Муниципальнэ учреждение «Благоустройство» зы- фиорэм щагухэм ыктыгы обще- ственнэ чынгызхэм язетгээп- сыхан епхыгъээ проектхэр зыгъэхъазырыштхэм зээзгын- ныгъэхэр адишыгъэх. Шэкгогум и 30-м ехүуллэу зэтгээпсыхан тофшлэнхэр аухынхэу агье-

ДУНЭ ШЭНЫГҮЭ КОНФЕРЕНЦИЕР

Мэкъуогъум и 22-м, 2017-рэ ильэсүм **Мыекъуапэ бзэмкэ** дунэе конференции щызэхашгэйагь. Ар зэльашлэрэ бзэшлэнгүэлэжьэу, адигабзэм иапэрэ льэгъохэшэу 120-рэ ишъхэмэфэ Даутэ Алый ыкъор кызыыхуугъэр ильэс 120-рэ зэрэхуугъэм фэгъехыгъагь.

Лъэпкъым ыпсэр – ыбз

Зигъо йофхэбээ иным Адыгэ Республикаем и Правительствэ ыки АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ялтылохэр, Абхазым, Азербайджан, Германием, Дагыстан, Къэрэшэ-Щэрдэжэсым, Москва къарыгъягъэр, Адыгейим ишлэнгүэлэжъэр, апшээрэ еджаплэхху АКъУ-м ыки МКъТУ-м филологиимкэ якэлэгъаджэхэр, аспирантхэр, бзэхэмкэ гъэзагъэу йоф зышэрэ специалистхэр хэлэжьа-тэх.

Дунэе шэныгүэ конференциер кыззэуихыгь ыки зэрищагь гуманитар ушэтихэмкэ Адыгэ республикэ институтэу Т. Къэрэшэм ыцэ зыхырэм идирукторэрэ, философие шэныгүэхэмкэ докторэрэ, профессорэрэ Лынчукъу Адам. Мэкъуогъум и 22-р, Хэгъэгу зэошкор кызэжъагъэр, Урысюем ишлэжьшыгъо мафэу зэрэштыр кындалтыти, конференцием хэлажэхэрээр кыззэхэтдэжагъэх, зытакъикъэ шыгъуагъэх. Ащ ыужым конференциер рагъэжьагъ.

Лынчукъу Адам пстэуми алэу конференцием ихаклэхэм, ащ хэлажэхэрээм шүфес гущылэхээрэ закыыфигъэзагь. Адыгэ бзэшлэнгүэм ыки адигабзэм яапэрэ льэгъохэшэу, зэлъашлэрэ шэныгүэлэжьэу 120-рэ зэрэхуугъэм ипэгъохэу мэфекъир зэршагъыгъэр, ар темэ шхъялаэу «Становление и развитие малодописьменных языков» зыфиорэр кыззэуиху зэрэгъэпсыгъэштыр кынчагъ. Шэныгүэ конференцием мэхъанэ ратэу, бзэр псэу хэтрэ цыф лъэпкъики зэрэштыр къагуруулоу, лъэпкъыбзэ ныбжыкъэхэм яхгэхъон-ухуумэн шьольтыр зэфэшхыхафхэм зэршагъыкъэхэр кыраотыкъинэу, шэныгүэхэмкэ ыки бзэ амалхэмкэ зэхжэжынхэу, адигабзэм изэтэгъэпсыхан-къизэтэхъэнэн зэхжуугуфыгъагъэхэй тегушилэнхэр ягхэлэхэй зэрэзэхъягъэхэр кыхигъэшыгъ, хаклэхэм ыки зэкэ хэлажэхэрээм гъэхъагъэхэмкэ къафэлэхуагь.

Шэныгүэ дунэе конференцием хэлэжьагь ыки кышы-

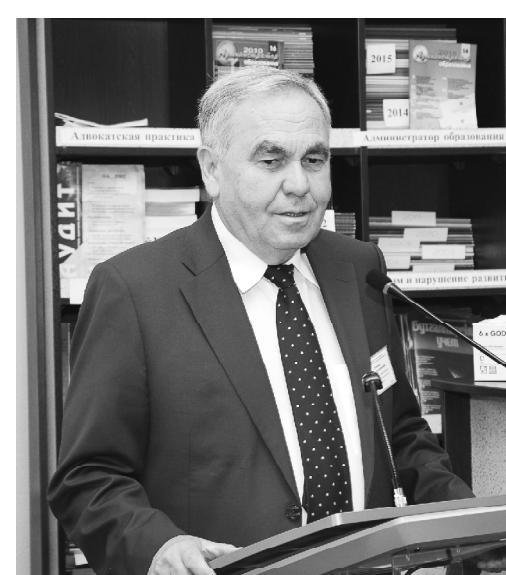
гущылагь АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Сапый Вячеслав.

— Хаклэхэр ыки конференцием хэлажэхэрэр! АР-м и Лынчукъе ипшэрэльхэр пэлэх гъэнэфагъэкэ зыгъэцкээрэ Къумпыыл Мурат ыцэлкэ бзэшлэнгүэ мэфекъимкэ сышуфэгушо, — кынчагъ ащ. — Адыгабзэр лъэныкъубаклэ зылэжьагь гъэсэгъэхху, адыгэ бзэшлэнгүэ гъогу фыхэзыхыгъе 120-рэ ишъхэмэфэ Даутэ ыцэлкэ мыр зэхагчагь. Конференциер лъэпкъыбзэ ныбжыкъэхэр ухуумэтэнхэм тэгэпсүхагъ, шуигухэлхэр дахуу къэлкынхэу сышуфэгушо!

Адыгэ къэралыгъо университетим иректорэрэ, социология шэныгүэхэмкэ докторэрэ,

профессорэр Хъунэго Рэшыдэ псэлъэ фабэ кышыгъ. Дунэе шэныгүэ конференцием кышызэхэхъягъэхэм ыгу кынчагъ къафэхъохуагь. Зипэшэ апшээрэ еджэплэхху Адыгэ къэралыгъо университетыр — бзэшлэнгүэ гупчэ инэу адигабзэр, адыгэ бзэшлэнгүэ ыки нэмыхи 120-рэ ишъхэмэфэ Даутэ ыцэлкэ дунэе шэныгүэ конференцием Адыгейим зэрэшызэхагчагъэр зэригүапэр, зэрэфэшүашэр кынчагъ, мэфекъимкэ къафэгушуагь. Иса-

зэтэгъэнэнкэ мэхъанэу илэр къигъетхыгъ. Университетим адигабзэм ыки бзэшлэнгүэ алъапсэ гъэптигъэнхэмкэ иофшэгъэхху илэхэм, тхыгъэхэу, тхылхэу къыдагъэхъягъэрээм анаэ тыраигъэдэзагь. Апэрэ адигэ лингвистэу, адигабзэм ильэгъохэшэу 120-рэ ишъхэмэфэ Даутэ игъэшэ мыйкъыхэ ушьагъэ зэрэштытуу иадигабзэм шэныгүэ льапсэ егээгъотыгъэним, лъагъо фыхэхыгъэним зэрэфигъэшьошагъэр, ап-

рэ еджэгъэ-гъесагъэху, доцен-тхуу, Адыгэ къэлэгъэдэжэ институтыкэ 120-рэ ишъхэмэфэ Нэмигтээко Юсыфрэ зэрэшы-тагъэхэр, шэныгүэшхо зэряла-гъэр, ялъепкъыбзэ къогъанэ зэ-римыгъэр кыхигъэшыгъ.

ин зыпсэ фээзитыгъэу бзыль-фыгъэ гъесагъэм ылььтагь.

Конференцием псэлъэ-гуп-шысэ зэкү кышишигъ Дагыстан къикыгъэу Махачкала дэт институтэу бзэм, литературэм ыки искусствэм язэгъэшэн фэгъэзагъэу Г. Цадас ыцэ зыхырэм ипа-щэу, филология шэныгүэхэмкэ докторэрэ, профессорэрэ Магомедов Магомед. Лъэпкъ мыныбэмэ абзэ зы-щафэдэрэ Дагыстанкэ ава-рыбэр анах шхъяаэу зэрэ-щытэр, лъэпкъыбзэ гъогушоу кыкыгъэм, кыдэхэхуагъэм, джы тильхэхан, нэмыхи лъэпкъыб-зэ цыкүхэм зыкэ афэдэхэу авархэм бзэ кынчагъэр ап-кэ кыззэрикъыхэрэм, ау бзэр ухумэгъэнэмкэ анэу гъеза-гъэр ащ икызэтэгъэнэн юф зэрэдашлэрэр кырилотыкыгъ, бзэ юфхъабзэм хэлажэхэ-

рэм гъэхъягъэхэр ашынхэу къафэлэхуагь. Шуфес гущылэхэм ауж конференцием ипленарэ зэхэ-сыгто темэ шхъяаэхэмкэ доклад куу гъешлэгъон зэфэш-хвахэр кышашыгъэх. Гума-нитар ушэтихэмкэ Адыгэ республикэ институтим бзэм-кэ иотдел ипащэу, шэны-гъэлэжьышиу Ан-цокъо Сурэт.

«Развитие адигейско-го языка в современных условиях» зыфиору Т. Къэрэшэм ыцэ зыхыре институтим иучне секретарэрэ Тэу Нуриет, «Об актуальности проекта М. А. Кумахова по унификации алфавитов адигейских языков» зыфиору Къэрэшэ-Шэрдэжэ шэныгүэ институтим инаучнэ юфыши шхъяаэу, шэныгүэлэжьэу Ионэ Зэул, «Открывая региональные архивы. Об участии Д. Ашхамафа в языковом строительстве» зыфиору тарих шэныгүэхэмкэ кандидатзу, доцен-тэу Нашчульэцэ Намэ къашыгъэхэм, ахэм анэмыхи гущы-лэхми ашядэхуагъэх. Ахэм къэлкынхэу бзэшлэнгүэ иль-энхэхъо зэфэшхыхаф инхэмкэ секции 7-мэ юф ашагъ.

Дунэе шэныгүэ конференцием юфу ышагъэмкэ зэфэшхыхысыжхэр ашыгъэх ыки шэгъэн фаехэм япроект аштагь. **МАМЫРЫКЬО Нуриет.** Сурэтхэр юшынэ Астлан конференцием кышытырихыгъэх.

Социальнэ мэхъянэ зиэ юфыгъу

Социальнэ фэло-фашизэм ягъэцэкэнкээ зыкы къера-
лыгъо информационнэ системэр (ЕГИССО) Адыгэ
Республикэм зэрэщаагъэпсыщтым зыщытегущыягъэхэз
межведомственнэ юфшэкло купым изэхэсигъо джы-
рэблагъэ щынагъ. Ар ээрищааг АР-м и Премьер-ми-
нистрэ ишшээрэльхэр зыгъэцэкэрэ Наталья Широковам.
Зэхэсигъор видеозэлхыныгъэ шыким тетэу
реклокыгъ, районхэм ялтыклоху мы юфым фэгъэ-
загъэхэр ащ хэлэжьагъэх.

Джащ фэдэу юфтыхабзэм хэлэжьагъэх УФ-м Пенсиехэм-
кэ ифонд и Къутамэу АР-м щылэм, юфшэнхынкээ ыкы со-
циальнэ хэхъоныгъэхэмкээ, гъесэнгъэмкээ ыкы псауны-
гъэр къэххумэгъэнхынкээ ями-
нистэрствехэм ялтыклохэр, юф-
шэкло купым хэтхэр.

Н. Широковам пэублэ гүшүэ
кышынызэ къызэриуагъэмкээ,
федеральнэ мэхъянэ зиэ ин-
формационнэ системэм игъэп-
сын цыифхэр социальнэ уху-
магъэ хуунхэм фэлорышлэшт
ыкы зэкэе къызэльнубытэу
пенсиену къаратырэр зыфеди-
зым фэгъэхыгъэ къэбарыр,

федеральнэ, шьольыр чылпэ
бюджетхэм къарыким кэ социальнэ
иэпилэгъо аратыгъэхэр
ащ иххэгъэштэх.

— УФ-м щылпээр цыифхэр
социальнэ ухуумагъэ хуунхэм-
кэ социальнэ фэло-фашизэм
ягъэцэкэнкээ зыкы къэралыгъо
информационнэ системэр (ЕГИССО) гъэпсыгъенэу Федер-
альнэ хэбзэгъэуцгъэм къы-
дельтьите. Информационнэ си-
стемэм игъэпсын пшьерильеу
иэхэм ащыщ социальнэ фэ-
гъэктотэн зиэ цыифхэм бюд-
жет зэфешхыхэм къары-
кыгъэ социальнэ иэпилэгъо
аратырэм зы къэбар льапсэ

ялэу зэхэгъэхъэгъэнхэр, —
кынгуагъу Наталья Широковам.

Нэужым информационнэ
системэм игъэпсын епхыгъэу
къэгущыагъу УФ-м Пенсиехэмкэ
ифонд и Къутамэу АР-м щылэм
ипашу Къулэ Аскэрбай.

Информационнэ системэм
агъэпсыщтым социальнэ мэхъянэ
зэрийр къыдальтытээ,
юфтыхабзэм хэлэжьагъэхэм
унашо ашыгъ АР-м игъэц-
кэкло хэбзэ къулыкыу ягъу-
сэу чылпэ зыгъэорышлэжын
къулыкъухэмрэ УФ-м Пенси-
хэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м
щылэм иотделениехэмрэ зэгү-
сэхэу зэрээдэлэжъэштхэр.
Охьтабэ тырамыгъашу мы
юфыгъом изэшлэхин зэрэдэ-
лэжъэнхэ фаэр къэххум къа-
риуагъу Н. Широковам.

KIAPЭ Фатим.

Къутасэ фэгушыагъэх

Зигугъу къэсшыщт
бзыльфыгъэр «Адыгэ
макъэм» иныбджэгъу-
шыу, ильэсипш пчья-
гъэр хууцэу ащ къат-
хэу, итхыгъэхэмкээ ар
къэзэгъэдэхэрэ бзыль-
фыгъэр Ехъулэ Къутас
ары. Ар Туцожь рай-
онымкээ Пэнэжыкыуае
щалытэрэ бзыльфыгъ,
ыныбжь мы мафхэм
ильэс 90-рэ хууцэ.

Къутасэ Туцожь районым
имызакью, республикэм ёз-
зэлъашэ хууным ыпэлкээ гъо-
гу къин къыктугъ. 1927-рэ
ильэсим Пэнэжыкыуаекээ
Цундышк Сахындерэ Зэргуа-
щэрэ яунагъо ар къиххуагъ.
Нэмийц техаклохэр чылтэм зы-
дафыгъжхэм, ышылхуу на-
хыхыжъеу Куко колхоз хам-
барым ипэшагъ. Ар унагъо
зехъэм, ильэси 7 классыр
къэзымыуухыгъеу, ильэс 16 нахъ
зымыныбжь пшьашъэр ащ
ычылпэ ихъагъ.

А ильэсхэр къинигъэх. Кол-
хозхэр зэрапхъожыгъэхэу,
мэкъу-мэшыр зэшагъэкыагъеу,
зэкэри эзпк игъэуцожыгъэн
фэяягъ. А тхамыклагъом илтани
гъэблэ ильэс къинхэр къыкэ-
лъягъуагъ. Цыфмэ ялэ щыла-
гъэп, уц льапсэхэр ашхыщт
тэх. Зыгъигуагъыгъэхэр кол-
хоз кладовоим къыдахыре мэ-
кухэ ыкы чылпэхъэ тэлкүр
арыгъе. А лъэхъаным пшьашъе
ныбжыкыэ къинхэр ѿльгъуагъ.
Цыфмэ гъаблэм ыгъалэхэрэм
коц иэлжыб яптын уфитыгъэп...

Къутасэ инасып къыкыоки
1947-рэ ильэсим унагъо ихъагъ,
заом къыкыжыгъе Ехъулэ
Сэфэр псеогуу фэхъуагъ. Нэб-
гыртиумэ унээго дахэ зэд-
шагъягъ. Сабыйхэу Амир, Хъа-
джэт, Дэхэнагъо, Рае, Мари-
ет, Хъарийет, Щамсийет, Саидэ
зэдагъотогъяхъ. Ахэм къак-
хуагъэхэм непэ Къутасэ агъе-
гушо, зэкэмкэ нэбгыре 40
иэлэ-цилэ Къутасэ текыгъ.

Бзыльфыгъэр ильэсивэрэ
къэлэцыкыу ыгъыпэлэ ипэшагъ.
Тыдэ зыщиеми ильфыгъэхэр

дахэу, иэдебныгъэ ахэльзэу,
шылпкыагъэ ялэу зэрипшүүтхэм
ренеу пылтыгъ, общественне
юфшэнхэм ахэлажьэштгыгъ,
«Адыгэ макъэм» цыифхэр зы-
гъэгумэкырэ юфыгъохэм яхы-
лэгъэштгыгъ. А зэкэми
адаклоу Къутасэ 2014-рэ ильэ-
сисим «Пюорэр мэккоды, пшэрэр
къэнжыкы» ыцэу тхыль къыди-
гъэштгыгъ.

Гъэзетым тыкыизэрикыгъэр
Къутасэ къызештэ, «синасы-
пыш «Адыгэ макъэр» къыдэ-
кы. Уеджэнкээ ар нахъ гъэшэ-
гэйн мэхъу зэпйт, ащ сишил-
гынэ лъэгъэштгыгъ» къыти-
луагъ.

Джащтэу иныбжыкыгъум
къыщегъэхъагъэу зэрэпсэгъэм,
зэрэлжэхъагъэм, нэмийц техакло-
хэм зэрапхъохъэ мэкъу-мэшыр
зыпк изыгъэуцожыгъэр лъэгъ-
хэм, шыузабэхэм ахэтэу юф
зеришагъэм, гъэблэшо лъэхъа-
ным акыл хэлтэу зэрэштгыгъ

адаклоу къызештгыгъэр ильэс
90-рэ зэрэхъуагъэм фэгъэхыгъэу
район администрацием ипашу
игуадзэу Бэгъушэе Борисэ күл
игьусэу бзыльфыгъэм дэжь
къуагъэ, фэгъушыагъэх. Купым
хэтыгъэх ветеранхэм ярайон
совет итхаматэу Нэмийтээкъю
Юрэ, районымкээ нахъижхэм
я Совет ыцэкэе Хьот Ерстэм,
Пэнэжыкье чылпэ коим
илыклоу Хъабэхъу Ларисэ ыкы
нэмийкхэри. Зэлукэгъум хэ-
лэжъагъэх Къутасэ ишхъэ-
гэйн ыцэкэгъум хэлэжъагъэх
Ибрахымэрэ Юсыфре якалэхэу
Пшымафэрэ Щамилэрэ.

Апэу гүшүээр зыштэгъэ Бэ-
гъушэе Борисэ район администрацием
ипашу Хъачмамыкъю Азэммат
пшьэрэль къызэ-
рэфишыгъэм елтэгъэу Къутасэ
къыфэгъушыагъ, ипсауныгъэ
зэшымыкью джыри ильэс-
бэрэ игуапхэр ыгъэгушохэу
ахэтинэу къыфэлэгъушыагъ.

Джащ фэдэу юбилияр гу-
шүэ фабэхэр къыфэгъушыагъэх
Нэмийтээкъю Юрэе Хъабэхъу
Ларисэрэ. Щытхуу тхыльхэр
Къутасэ ахэм ратыгъ.

Зэлукэгъум икэлэхъу Ехъулэ
лэлакъом ыцэкэ Пшымафэрэ
Къутасэ къыфэгъушыагъэхэм зэкэ-
ми зэрафэрэзэр къариуагъ,
джащтэу цыифхэм шылкэ аф-
конхэ альэкэу посунхэу къа-
фэлэгъушыагъ. Ащ ыуух нэпэопль
сурэтхэр зытыварагъэхыгъэх.
НЭХЭЕ Рэмэзан.

Ставропольемихъакэх

Лъэпкъ музейхэр цыифхэм яхъарзынээхъ. Ижыкы ювь-
жагъэу къарыкыуагъэри, япсэукэ зыфэдагъэри, непэ
къызыфэкыуагъэри ахэм ащаугынгъэ пкыгъохэм, тхыгъэ-
хэм, тхыльхэм унэгу къыкыгъэуцох.

Тэри, адыгэхэм, Лъэпкъ музей халамэт ти. Тарихын, куль-
турэм, археологиим афэгъэхыгъэ колекцием ар къагъэбаи.
Чылпэ зэфшъяафхэм къарыкыгъэху ащ чахъэхэрэм мыш фэдэ
музей зыгъэпсыгъэ лъэпкъым игушхъэбайыгъэ зэрэлтэгэр, ыльапсэ
зэрэлтэгэр, икультурнэ кэн зэригээлтэгэр нэрыльзэгъу къа-
фхэх.

Мы мафхэм Адыгэ Республиком и Лъэпкъ музей икъэ-
гэльэхъонхэр Ставропольем и Къэралыгъо музей-заповедник
щэкло. «Адыгэхэм хабзэ афхыгъуагъэ культурэр» — джары цэу
ахэм афашыгъэр. Адыгэим и Лъэпкъ музей ыгъэхъазырьэ про-
ектым адыгэим ишылакэ къыхиуытээр пстэр ыкы дунау къэ-
зыуцхъэрэм лэшлэгъу зэкэлтийхээхэм чылпэ щыгытыр къе-
гэльягъо. Дышъэм хэшьыкыгъэ пкыгъохэр, адыгэ шуашэр, дыш-
эйдэр, яшэхэр. Бгъэшлэгъон закл къэгээлэгъуаплэм щыпльэгъ-
ухэрэр. Ахэр къэлэдэхэм, къэлэдэжаклохэм, туристхэм шышхъэу
и 13-м нэс альэгъунхэ альэкыщт.

Ставропольскэ музей-заповедникымрэ Адыгэим и Лъэпкъ муз-
зийрэ къэгээлэхъонхэм яхъэхъазырн зыфжъэхэм гуххэгъэу
ялгъээр зэгъунэгъу шьолырьитум ашылпээр цыифхэр нахъ зэ-
рагъэшлэхэр, шхъэкэлэфагъэр уасэрэ зэфарагъэшынэр, зэныб-
джэгүнгъэ зэдэягъу мамырэу зэдэпсэунхэр ары. Гуххэлти
къизэрэдэхъуцыр гъэнэфагъэр, адыгэхэм ялэлэсагъэ, яхъакэлэгъ-
кыкэ, яхъэзэхэтыкэхэр зыльгэхъуэрэм агу римыхын
ыльэкыщтэп.

Чыфэ зытельхэр къыхагъэштыгъэх

Мэкуогъум и 22-м пшьорыгъэш юфтыхабзэу «Чыфэ
зытельхэр» гъогоу «Кавказ» Р-217-м щызэхашагъ.

Ар Къэралыгъо автоинспекциемэ хыкыум приставхэмрэ
зэгъусэхуу сыхытитум къыкыоцл рагъэклохыгъ. Админист-
ративнэ тазырхэр зытыралхъээзэ водителхэу игъом ахэр
зымытжхъэрэм пшьэдэкыжь яхъэхыгъэним юфтыхабзэр
фэлорыгъашагъ.

Аш ишуагъэкэ амыпчиныжыгъэ чыфэ зэфшъяафуу
(транспорт хъакъулахынкээ, алиментхэмкээ, рэхъатыгъэр
зэраукуагъэмкээ, нэмийкхэмкээ) сомэ мин 200-м ехъу
къыхагъэштыгъ. Чыфэ зытельхэр къагъэуцугъэхэм тикъэралыгъо
инэмийк шьолырхэм ашылхэри къахэфагъэх.

Егъэзигъэ хэмийлэгъу ыкы тазыр тедэхэр къыхэмхынхъэхэу
игъом ячыфэхэр атыжынхэу юфтыхабзэм изэхэшаклохэм
республикэм щыпсэухэрэм закыфагъэз.

ЛЫУНЭ Тимур.

Сурэтхэр тарихъым инэпэопльых

Адыгэ Республиком икъэ-
гэльэхъо учреждение «Адыгэ
Республикэм и Лъэпкъ хъар-
зынэш» зыфиорэм къалэм ыкы
республикэм ятарихъ документ
кэн ильэс къэс хегъахъо.

Непэкэ мы хъарзынэшым
сурэт документ 2241-рэ, джащ
фэдэу сурэтхэр зидэт альбом
49-рэ чэлэл. Ахэм 1923-рэ иль-
эсийн къыщегъэжъагъуу 2014-рэ
ильтэйнэу нэс къызэльяуытэ.

Нафэу зэрэштыхынкээ, аш
фэдэ сурэтхэм республикэм
къалэмрэ яшылэнгъэкэ
анаах мэхъанэшо зиэ тарихъ
чэзыухэр къагъэльяхъо, хуу-
загъэу щыгыгъэхэм цыифхэр
нэйуасэ афхынхэмкээ мэхъ-
анэшо ялэу щыт. Непэ телеви-

зоннэ къэтинхэм яхъэхъазы-
рынкээ, къэгээлэгъон зэмийлэ-
уухъохэр зэхэшгээхэмкээ
игъэкотыгъэу ахэр къызыфагъэ-
федэх.

Ныжыкыкэхэм блэкигъээм
усэ фашынхэмкээ, къэбэр
шыпкъэр ахэм къалтысэйжы-
хынхэмкээ сурэтхэм мэхъанэшо
я, ахэр уахьтэм инэпэопльых.

ИСКУССТВЭМ ИЦЫФХЭР

Гуцылэ щэрыом псэр егъэфабэ

**Урысыем инароднэ артистэу Валентин Гафт Адыгэ Республикаан кызызэкъом, зэйукъигъу гъэшэгъонхэр илагъях. Зыгъэсэфыншэу «Зихиен» культурэм, искус-
ствэм, гъэсэнгъэм яофышэхэм, журналистхэм яэ-
хахъэ артист цэрийор кырагъблэгъагь.**

Урысыем изаслуженнэ артистэу, Москва ишүхъяфтын кызыфагъашошагъэу Бэгъ Сайд пресс-зэйукъэр зэрищаа.

Валентин Гафт Москва кызыхъугь, ильэс 82-м ит. Артист цэрийом зэрэхгэеунэфыкыгъэу, икэлэццыкүгъом ылтэгъугъэр, кынэу зэпичигъэр тхиль шхъаф пшиныр нахьышу. Тэ пичигъо заулэхэм тактыгетуушияа.

Гъунэгъухэм ямэхъан

Жэклэф зэрэхъугъэр кыдилытээ, В. Гафт Москва иурамэй Матросская Тишинам зэрэшыпсэущигъэм тыщицгээгозагь. Яунэ пчынатэу щит унэр зышхъэ зэлжокыгъехэм яэзапшыгъ. Сэмегубгүм студентхэм яобщежитие кызылтальгащыгъ, бэдзэрэйр аш пчыжъягъэп. Джабгу лъэнэкъом хъапсыр щыгыгъ. Ятэу Иосиф адвокатыгъ, янэу Гитэ унагъом ихызметышагъ.

Типсэуплэ игүнэгъухэр нэгум кээтэгъэх, — кьеуатэ Валентин Гафт. — 1941-рэ ильэсийн мэкъуогъум и 22-рэ мафэр егъашы счишгүпшэштэп. Тиунашо Украинаан клонэу зигъэхъазырыгъэу пчадыжым гъогу тыхехъанаа щыгыгъ, ау... Гухэлтэшүхэр зэпүүгъэх. Хэгээгү зэошхор кызэржъягъэр радиомкэ зэхэтэхгъ.

Заор шынуунагъо кынэсигъагь?

— Сяте, сиахъялхэр Хэгээгү зэошхом зэрэгжжэлтэхээр зысэлэгъухэм, сибу ихыкыщтыгъэр кьеотэжжыгъошол. Тидзэжжэлхэм лыхажуунжыгъэу зэхэтэхэрэм тилүүтгэгъ.

Театрэм иджэмакъ

— Я 4-рэ классым сищеджээ зэ апэрэу кэлэццыкүл театрэм

сыкуагь, — кьеотэжжы В. Гафт. — Сергей Михалковым ипьеэсэ техыгъэу «Особое задание» зыфилорэ къэшыгъом сеплэгъагь.

— Апэу плээгъугъэ спектаклэр угу кынэжигъигъэба?

— Театрэм щыслэгъугъэр хүгээ-шлэгъэ шыныпкъэу слытэштыгъ. Щынэгъэм гупшысэу фысиээр аш еспхыгъагь. Художественнэ купым сихэтуу еджа-пэм сищеджээ едэгыгъо цыклюхэр къэсшыгъигъэх. Пшаша-шэхэр зэрэмакъехэм кыхэкъэу бзыльфыгъэр ролхэр кысатыхэу кыхэкъыгъигъ. Щысэ зытесхырэ артист цэрийоу Сергей Столяровым сизылокъем кысэушынгъ. МХАТ-м истудие саштагъ, 1957-рэ ильэсийн къэсүхыгъ.

— Театрэм зэфшъяфхэм Иоф ашыншагъ. Ленинскэ Комсомолын ыцээзыхыр театэр уицынэгъэм нахь кызыхэгъэшынгъын сида кызыхэгъирэр?

— Театрэм роль макъеп къащысигъагь. Творчествэм си-
гукэ нахь зестын слъэкыгъ, роль гъэшэгъонхэр къэсшыгъигъэх. Театрэм «Современникым» Олег Ефремовым сиригъэблагь, спектаклехэм сахэлэжжагь.

Артистэм сиоффшээн ашыллыгъэктэнэр сэрикэе гушуагьоу щыгыгъ. Режиссер цэрийоу Эльдар Рязановын ыгъеуцугъэ фильмхэм къащысигъигъэ рольхэр яптынхэ зэрэфаем, режиссерым имехъанэ непэ зыкызэрэдэлтийэрэ шыкъем, фэшхъяфхэм В. Гафт къатегуу-щыгыгъ.

Унагъом, посүүкэу илээ В. Гафт къатегуу-щыгыгъ. Артисткэе Ольга Остроумовар ишхъэгъус. Зэльдэрэ фильмын «Мастер и Маргарита» зыфилорэм, фэшхъяфхэм къащысигъигъэ рольхэр тшо-
гъэшэгъонхын, ау Бэгъ Сайд зэхахъэм кызэрэшигъагь, артистым щысэ тепхы пшионгъо зыхъукъэ, упчэ макъеп ептыштыр.

Артистим къедэууха?

Артистим тэлтэгээхэм сиоффшээн ашыллыгъэктэнэр сэрикэе гушуагьоу щыгыгъ. Режиссер цэрийоу Эльдар Рязановын ыгъеуцугъэ фильмхэм къащысигъигъэ рольхэр яптынхэ зэрэфаем, режиссерым имехъанэ непэ зыкызэрэдэлтийэрэ шыкъем, фэшхъяфхэм В. Гафт къатегуу-щыгыгъ.

Театрэм фэшынкъэхэм сценэм дэгъою иоф щызышшэрэ актерхэм театрэр агъэфедэу В. Гафтэ С. Бэгъымрэ альтигэ. Спектаклехэр В. Гафт ыгъеуцухэрэп, ау режиссерхэр, артистхэр бэрэ къеупчыжыхых, иеплъыкъехэр кыриололагъэх.

— Сэнаушыгъэ зыхэмийн артистхэр сценэм бэрэ кытихъэх, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ режиссерим къиошт, ау артистым иамалхэр мыш дэжжым къыщидэмийтэхэ хьущтэп.

— Гуцылэ щит зыгъигъагь, — кьеуатэ В. Гафт. — Гуцылээр зэрэбгээфедэшт шыкъимрэ реж